

«POBL VREIZH»

B.P. 304

29273 BREST-CEDEX

*

Koumanantou

Boutin : 20 lur

Skoazell : adaleg 30 lur

C.C.P. 2746-79 Rennes

MAE 1976

misieg NIV. 76*

2^{LUR} POBL VREIZH

TRI-ZEGVED

KENDALC'H U.D.B.

Kliched «Le Peuple Breton»

Klichéd «Le Peuple Breton»

Ar re a oa en em lakaet war ar reñk ewid mont er Burew Politikel o respont d'ar goulennoù.

Klichéd «Le Peuple Breton»

Un toullad pennoù seder (deus kostez Treger dreist-holl, eveljust !)

DAIT E-BARZH U.D.B.

E-pad gouelioù Pask ema bet dalc'het XIII^{ed} Kendalc'h U.D.B. E Mur e oa. Ur gêr vihan eo Mur, mes lec'hiet mad eo : e-kreis Breizh ema, 150 km bennag doc'h kement korn 'zo a Vreizh. Eno eh eus ur «Village-Vacances» bras a-walc'h ewid degemer tri-c'hant a dud (pe ouzhpenn mar bez red).

Tost da 300 a zileuridi ag U.D.B. a oa daet da Vur, en hanw o c'hamaraded. Graet zo bet labour vad : skañvaet eo bet frammoù ar strollad, aessoc'h-a-se e vo da U.D.B. boud efedus àr an dachenn. Klasket o deus ar gendalc'hidi penaos kavoud muioc'h a argant ewid kass o stourm àr-raog. Daet eo U.D.B. bremañ da vout ur strollad na vez ket graet mui daoulagad gwenn doc'htoñ : dober o deus strolladoù gall an tu

kleiz ag U.D.B. ; n'omp ket mui ur «chapelig» tud ; kemeret e vezomp bremañ èl tud ag an tu kleiz hag èl tud é soursial a-raog peb tra ag amzer-da-zoned ar Vretoned.

Dober o do muioc'h-mui ar Vretoned ag U.D.B. ; dober o do anehe ive paotred an tu kleiz gall é Breizh. Dait e-barzh U.D.B. ; lec'h zo ewid e-leizh a dud. Dait ged ho penn : ne vo ket troc'het deoc'h ! Bretoned a beb sort a gaver en U.D.B., ged ma vint ag an tu kleiz.

N'eo ket achu ar gomz a-zivoud U.D.B. ! Muioc'h-mui e vo komzet anehi. Bretoned ag an tu kleiz, dait e-barzh U.D.B. : ase ema ho lec'h !

GERIOU N'INT KET ANAVET EN OLL RANNYEZHOU

dait : deuit ; lec'hiet, lec'h : plassen, plas ;
doc'h : ouzh ; a Vreizh : eus Vreizh ; ged :

gant ; daet : deuet ; boud : bezañ ; àr : war ;
doc'htoñ : outañ ; a, ag : eus ; dober :
ezomm ; èl : evel ; a-zivoud : diwar-benn.

GERIOU DIAES DA LOD

dileuridi : délégués ; frammoù : structures ;
strollad : parti ; efedus : efficace ; ar gen-
dalc'hidi : les congressistes.

Klichéd «Le Peuple Breton»

Ur rener newez da-zont eus Pobl Vreizh o prezegenniñ, leun a fiziañs, e-kerz ar C'hendalc'h

Klichéd «Le Peuple Breton»

Ur rener kozh da-zont eus Pobl Vreizh o kuzhad e c'hlar a-dreg ur sandwich.

HAG A-NEWEZ ?

DUAN PAPER

HARDI !

Ur **PRIS LENNEGEL LANGLEIZ** a zo kenniget er bloaz-mañ gant **KUZUL AR BREZHONEG**, ewid un oberenn, e gwerzennoù pe e komz-plaen, savet e brezhoneg. Lennet e vo ar skridoù gant ur juri a zo ennañ : Maodez Glanndour, Per Denez, Bouessel du Bourg, Ronan Huon, Vefa de Bellaing, Per Roy.

Ar skrid e komz-plaen en devo 50 pajenn (skriveset) da nebeutañ. Ewid ar varzhoniezh ne verk ar juri niver iselañ ebed ewid ar pajennoù.

Ar skridoù a vo da gass da rener ar juri Maodez GLANNDOUR - Keresperz 22700 LOUANNEG

a-benn an 30 a vis Gwengolo 1976, e teir skwerenn, skriveset e brezhoneg unvan.

Roet e vo ar pris e mis Kerzu. Ar pris a vo 1 000 lur newez. Ar juri a c'hello divisoud chom heb reiñ ar pris.

Ar juri a c'hello ivez lakaad embann an oberenn bet ganti ar pris, goude emglew gant ar skrivagner.

Ouzhpenn-se, e vo roet gant **FR 3 BREIZ**, ar bloaz-mañ, ur pris a zo roet dezañ da hano «*Pris Per Trepos*». Per TREPOS, hag a oa ur brezhoneger ampart hag a zo marwet 10 vloaz 'zo, a oa bet rener Skolaj-Meur al Lizheroù e Brest, ha dindan an hano a *Wilhou Vihan*, e-noa bet sikouret Jakez Kroc'hen da gass an abadennoù brezhoneg en-dro e-pad kalz a vloavezhioù.

Ar pris «*Per Trepos*» a vo roet, da geñver ur c'honkour, da neb e-nevo bet skrivet war-eeun e brezhoneg un oberenn a dalvoudegezh. Savet e vo an oberenn da vezañ displeget goude-se er radio. An oberenn a ranko bezañ diembann, hag arabad ma vefe bet troet diwar ur yezh all bennag, na kennebeud all adskrivet na kempennet diwar un oberenn all bennag. D'an hirrañ, ur wech ma vo bet lennet ha displeget, ne dlefe ket padoud ouzhpenn 20 munut, pe war-dro. Bez e c'hell meur a hini skrivañ un oberenn assambles.

Ar skridoù, skrivet gant ar mekanik, a ranko bezañ kasset a-benn ar 15 a vis Gwengolo 1976, d'an diwezatañ. Roet e vo ar pris, war-dro mis Du 1976, gant ur juri a vo bodet ewid se. Ar re o-devo bet ur pris a vo displeget o oberenn goude, en un abadenñ vrezhoneg.

Daou bris a c'hello bezañ roet : ur pris kentañ a 1 000 lur, hag un eilved pris a 500 lur.

Renet eo ar c'honkour gant reolennoù a ranker bezañ bet lennet en araog. Da c'housoud pere eo ar reolennoù-se, pe da gaoud diskleriadurioù all, skrivañ da :

Abadenñ Brezhoneg - FR 3 Studio Brest - er P.A.C. - Av Clémenceau 29200 BREST

TAWET EO AN EVNIG DA GANAN

Dilun 19 a vis Ebrel, eo aet da anaon, e Plougousskan, da dri bloaz ha pewar-ugent, an Aotrou Ujen ar ROUS, anavezet mad dindan e hano barzh, *Evnig Penn ar C'hoad*.

Genidig eus Peurit ar Roc'h, e-kichen Landreger, *Evnig Penn ar C'hoad* a oa tailhanter deus e vicher ha bet eo en karg e Rosko hag e Gwerleskin. A-viskoazh eo bet tomm deus Breizh ha deus ar Brezhoneg ha skrivet e-neus er yezh-se pezhioù-c'hoari, barzhonegoù ha dreist-oll kanaouennoù brudet, kalz aneze, e Breizh a-bezh a drugarez da Strollad «*Beilhadegoù Treger*». Klewet ho-peus sur a-walc'h darn aneze : **Va hufvra**, war don ar c'hrampouezh gwinih ; **Meuleudi d'ar c'hafe**, hag all...

Tawet eo bremañ an *evnig* da ganañ, e-kreis mis Ebrel, eñ hag a gane ken mad an newez-amzer. Hogen, e lewenez hag e garantez ewid Breizh a chomo ur skwer vad ewid ar Vretoned yaouank hag e sonioù laouen a darzho e-pad pell amzer c'hoazh, evel bleunioù hañv, war vuselloù e genvrois.

ABADENNOU BREZHONEG FR 3

Dre ma zo bet laketañ cheñchamantchoù da dalvezoud abaoe an 22 a vis Meurzh, ha dre ma zo bet cheñchet a eur dreist-oll d'an abadennoù tele a vez skignet gant FR 3, zo bet cheñchet a eur ive d'an abadenñ tele brezhoneg «*Breiz O Vev*».

Bremañ, a vez skignet an abadenñ vrezhoneg «*Breiz O Vev*», beb pemzeteiz bepred, d'ar sadorn d'abardae, da 6 eur ha kard (ha n'eo ket ken da 6 eur hanter), war an trede chadenn FR 3, ha bez e c'hell bezañ adwelet an abadenñ-se, d'al lun war-lerc'h da un eur 5 (ha n'eo ket da un eur kanter ken) war an eil chadenn A 2.

N'eus ket bet cheñchet a eur, a-hend-all, d'an abadennoù radio en brezhoneg. Diw wech bemdeiz, e c'hell bezañ klewet ar c'heleier en brezhoneg, barzh ar post, da 7 eur 20 diouzh ar mintin, ha da greisteiz 20, kerkoulz war an M.F. (93 mghs) ha war post KIMERC'H (214 m). Abadenñ ar sul, «*Liou an Amzer*», a vez klewet etre 11 eur ha kreisteiz war an M.F. (93 ha 88,6 mghz) hag etre un eur ha 2 eur, war ROAZON (423 m) ha KIMERC'H (214 m).

Evnig Penn ar C'hoad

Gouel ar Brezhoneg

E **Pont'n-Abad** e vo savet ar bloaz-mañ, 3^e **Gouel ar Brezhoneg** eus ar 4 d'ar 7 a Vezheven.

D'ar gwener 4, beilhadeg e **Tregen-neg**, gant Jef Philippe, Per Peron, Paotred ar Meilhoù Glas, Yann Gwilhamod.

D'ar sadorn 5, da 17 e, ur **c'hendivis** war ekonomiezh ar vro, e brezhoneg evel-just, etre un nebeud paotred deus ar c'hostezennoù politikel diasezet e Breizh. Bez e vo unan eus UDB hag unan mad ! Da 21 e, **pezhioù-c'hoari** gant Strollad Skol-Veur Brest : **Ki-luks, un noswezh gant re Baris**, hag **Un tamm douar divalaw**.

D'ar sul 6, **Kermess ha diskouezadeg**. Diskouezet e vo kement hag a vez graet e brezhoneg : kelaouennoù ha levrioù, pladennoù, labour ar strolladoù kulturel.

Kanerien ha sonerien a vo da glewed a-hed an abardaewezh : Youenn Gwernig, Bagad Kemper, Gweltas.

Bez e vo ive c'hoarioù a beb sort war an dachenn : c'hoari c'haloch, boul-tenn, bazh-yod, sevel ar berchenn. Da 21 e, **fest-nos vras**.

D'al lun 7, **fest-deiz**, goude pred kreisteiz, gant ar Sonerien Du.

Plass da gampin 'vo kavet, ma ta teltennoù ganeoc'h. 'Peus ket da gaoud aon : n'ho po ket riw (anoued) ; e kreisteiz ar vro ema ar Vro-Vigoudenn, ha pa vezer daou (paotr ha plac'h evel-just !) dindan an deltenn, e vez gwres a-walc'h evel-se...

PEGEN DIAES BEZAN

UN M.J.C.

WAR AR MAES

Pa vez komzet eus sewenadur hirie hag eus an «tier ar yaouankiz hag ar sewenadur» (M.J.C.), e vez soñjet diouzhtu er c'hêrioù bras eveljust : Roazon, Brest, Kemper, Sant-Brieg hag ar re all... Ankounac'h e vez an tier bihan ha n'eus

ket arc'hant gante hag a zo o klask derc'hel penn koulskoude...

E BEAR, an ti a zo bet krouet er bloavezh 1968, e-barzh ur gêr e-lec'h zo 4 000 a dud o chom, ur barres lec'h zo peisanted dreist-oll med lec'h zo ur bourk bras iwe.

1968-69 :

An traoù zo newez-flamm ha kaer-ke-nañ, mont a ra an afer war-raog...

1970 :

Bloavezh ed-du. Alan, hag e oa e penn-kentañ zo boutet er-maes.

1970-71 :

Bloavezh diaes-tre iwez hag e oa bet eveljust hijet un tammig gant un dornad tud yaouank.

1972-73 :

Fañch, ur paotr yaouank hag en-noa nac'h et bezañ gwisket soudard a ra war-dro an ti endro gant ar re yaouank. D'ar c'houlz-se zo bet kalz sportoù newez hag abadennoù bras.

1974-1975 :

Jean a ra war-dro an ti ha mont ar an traoù war-raog gant pezh en-noa graet Fañch. Savet zo bet traoù hag a zo bremañ c'hoazh

Ha pezh a zo pouesus-tre eo vez graet an traoù-se gant an dud eus Bear hag eus ar c'hanton ewid tud eus Bear hag eus ar c'hanton ivez, ha se heb goulenn arc'hant ouzh neblec'h. Stummañ a ra an traoù tamm-ha-tamm.

Niver an dud a gemer perzh en ti ac'h a war grec'h (300 a dud bennag ewid ar bloavezh-mañ). Koulskoude chom a ra stad an arc'hant isel-tre : an ti zo bras

(720 m²) a zo re bonner ewid ur barres eus an tu kleiz hag n'he deus eveljust tamm sikour ebed digant gouarnamant Bro-C'hall a sell a dreus abaoe pell 'zo ouzh ar sewenadur poblek. «Sewenadur eus ar c'his» a zo amañ stok-ouzh-stok gant sportoù, gant traoù a sell ouzh adsav ar sewenadur e Breizh. An ti a zo e-kreis Bro-Dreger (etre Gwengamp, Lanuon, Pontre, Plouared, Landreger, Ar Roc'h,

SKOAZELLIT POBL VREIZH

Skoazellit **Pobl Vreizh** hag a zifenn,
en hor yezh, Breizh al labourerien,
en ur gass ho profoù da «**POBL VREIZH**»
K.R.P. 2746-79 RENNES

h.a.) ha graet en-eus ar choas bezañ ur c'hroashent e brezhoneg etre ar re yaouank hag ar re all. Setu perag zo bet savet kentelioù brezhoneg ewid ar re na ousont ger ebed, ha kentelioù dañs ewid ar re vras hag unan all ewid ar skolidi. Hag a-hend-all, Jean a ra bep tri mis war-dro traoù e vez possibl da weled gant an oll : tressadennoù Nono, portrejoù a ziskouez ar maesioù e Breizh ha kudennoù ar vro-mañ. Abadennoù-kaos zo bet savet ivez (istor Keltieg, istor ar yezh, h.a.) hag abadennoù kan gant tud brudet e Breizh bremañ (Jeff Philippe, Kerguiduff, Servat...). Kemeret en-eus perzh ivez e tro ar «*Bonedoù Ruz*» pa oa bet c'hoariet e Gwengamp n'eus ket tamm

mad 'amzer. Beb bloaz vez aaset diw fest-noz brudet dre ma int mat-tre ; filmoù, taolioù gant «*Evid ar Brezhoneg*», abadennoù dañs, abadennoù kan, sonerien brudet, ha kouviet e vez artisaned keltieg ha n'int ket anavezet er vro c'hoazh.

Ober a ra ivez war-dro ur gelaouenn bep daou vis, «*Bégard et Loisirs*» gant portrejoù ha tressadennoù. Gant e stad arc'hant treud spontus maget gant pemp abadenñ dañs (hag a sikour dabeñ mis, ar SMIG nemedken...) derc'hel a ra memestra da vont war-raog war un hent toullet, skoazellet gant tud ar barres. Klask a ra bezañ anavezet war dachenn an departamant, hag e-toues ar beisanted.

Klask a ra ouzhpenn derc'hel penn betek an deiz gwelloc'h e-lec'h vo possibl d'an oll kemer perzh en ur seurt ti-se. Gousoud a reomp ivez ez eus bet savet ur «C'hreislec'h awelet» (e galleg : centre aéré) gant «Goanag» eus Tonkedeg, hag a vod 10 bugel bennag eus ar c'hanton, lec'h vez possibl d'ar vugale-se deskiñ o yezh -ar brezhoneg- gant 'beb seurt traoù (margodennoù, kanaouennoù, dañsoù, tressadennoù...).

Ma vefe graet kement-se e-barzh an oll M.J.C.(ioù) hag a zo e Breizh, 'vefe possibl martese mont buanoc'h gant pezh a zo d'ober. Rag gwir eo eo red mont buan gant daoulagad digor bras.

Bez ez eus tud hag a c'houlenn diganin perag e komzan hirie c'hoazh ur yezh dispar Ar brezhoneg.

Ne lavaran netra.

Ne respontan ger ebed.

Med gousoud a ran e vo red din komz brezhoneg.

Ganin ma-unan 'vel ur plac'h sot pe fin Pe gant va c'hi.

E-barzh bed ar re varv e vin.

Marw gant ar yezh-se etre ma dentchoù.

Nann !

Ne vo ket douaret ar brezhoneg...

Maï JAMIN

PROSSES OMSK hag HINI MOSKOW

Newez 'zo eo bet barnet e Moskow, Mustafa DJEMILEV, un den a 32 vloaz hag a stourm abaoe un nebeud bloavezhioù ewid ma vefe aotreet 500 000 Tatar eus Bro-Grime da zistreiñ d'o bro c'henidig. Ar re-mañ a oa bet kaset kuit eus o bro betek Asia ar C'hreisteiz gant soudarded Stalin er bloavezh 1914. Tamallet e oa deze d'ar mare-se bezañ kenlabouret gant an Alamanted. Didamallet int bet aboe, hogen, biskoazh n'int bet aotreet da zistreiñ da Grime. Hag hiziw an deiz eo kondaonet Mustafa DJEMILEV da dremen daou vloaz er galeoù ewid bezañ klasket difenn gwirioù e bobl.

E memes amzer, eo bet barnet, en Omsk, Andrei TVERDOKHLEBOV. Rebechet ez eus bet da hemañ bezañ graet bruderezh ewid gwirioù mabden ha labezet gouarnamant ha pobl an URSS. Forbannet e vo e-pad pemp bloaz ewid kement-se.

Pezh a ziskouez e chom stard ar wask war vinoriezhioù 'zo, daoust d'ar bromesaoù.

TROUS ER SKOLIOU MEUR

Diskrog-labour ha manifestadegoù a beb sort a zo bet e kêrioù bras ar c'hwec'hkogn un nebeud sizhunvezhioù 'zo. Savet eo an darn vrasañ eus ar studieren a-eneb adreizhadur an eil kelc'hiad-studi er Skolioù-Meur. Ijinet gant Haby ha Soisson ha kaset war-raog gant an Itron Saulnier-Seité, ar reform-mañ a glask boutañ er-maes ar skol ar muiañ possibl a dud yaouank. Ewid-se 'vo berraet studioù 'zo ha skoilhet ar studieren alies-tre. Ouzhpenn, e vo rannet an danvezioù e daou rummad : deus un tu, an dañvezioù «talvoudus» ha deus an tu all, an dañvezioù sevenadurel.

Neuse e vo pouezet muioc'h-mui war pezh a c'houlenn ar baotred vras, da lavared eo, stummañ dreist-oll spissialisted, tud desket war o micher, avad, med di-zesk peurluviañ war ar peurrest. Gweled a reer eveljust, pesort plass a chomo gant ar brezhoneg hag ar yezhioù bihan all en ur sort sistem.

Klewet on eus, n'eus ket pell, soñj Chirac war ar poent-se : «*stourm a ra ar yezhoù bihan deus araokaad an ekonomiezh*» emezañ. Neuse, ne vo na bolontez da grouiñ ul lissañs war ar brezhoneg nag arc'hant d'henn ober, eveljust.

Setu perag eo red stourm a-eneb al lesenn newez-mañ heb ankounac'haad on pal deomp-ni, da lavared eo, sevel ur skol veur Vreizheg, ur skol veur hag a labouro ewid ekonomiezh ha sevenadur on bro, ur skol veur e lec'h ma kavo ar brezhoneg ur plass deread.

UN NEWEZENTI

A-BOUES

En hañv da zont e vo aaset gant tud B.Y.V. (Brezhoneg Yezh Vew), diw «golonienn» vrezhoneg ewid ar vugale adaleg 6 vloaz.

- An heni gentañ (eus kreis mis Gouere beteg ar 7 a vis Eost), ewid bugale barreg dija war ar brezhoneg.

- An eil (eus an 8 a vis Eost beteg dibenn ar mis) ewid bugale ha n'ousont ket mad ar yezh c'hoazh, hag a zeuy eno d'he deskiñ ; degemeret e vint gant ma vo bet prometet gant o zud ober gant ar brezhoneg er gêr da c'houde.

Renet vo ar c'holoniennoù-se gant tud diplomet ha barreg ; dalc'het e vint en ur skol eus Bro-Dreger. Digolloù zo tu da gaoud digant ar c'hefiou «Allocations familiales».

Anad eo pegen pouesus eo ur seurt ober ewid hon stourm, deomp-ni holl hag ewid amzer-da-zont hor yezh.

A.B.E.G. (Ar Brezhoneg Er Gêr) zo en soñj skoazellañ tud kaloneg B.Y.V. Unan eus kampoù-hañv A.B.E.G. a vo aaset e-kichen skol ar c'holoniennoù.

Un dever eo ewid peb brezhoneger eta, sikour ar c'holoniennoù-se. A beb seurt e c'hallomp ober :

- **Kassomp hon bugale di**, gant m'emañ en oad da vezañ degemeret.

- **Brudomp an ober talvoudus-se.** Dedennomp an dud en-dro deomp gantañ. Bugale ar gouerien hag ar vicherourien a oar brezhoneg alies : deut eo poent roñ lorc'h dezo gant o yezh ; deomp-ni d'o lakaad da anavezoud na pegen dispar e c'hell bezañ ur seurt kolonienn ewidomp holl, ha da gentañ, ewid ar re vihan.

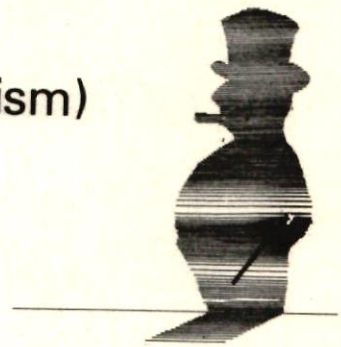
Red eo d'ar c'holoniennoù brezhoneg ober berzh diouzhtu er bloaz-mañ. Hor seizh gwellañ a dleomp ober ewid se.

Diskleriadurioù zo tu da gaoud digant :

Yann-Ber DUVAL — 10, rue de Flandres
Villejean-Malifeu — 35000 ROAZON

SEWENADUR HA KAPITALOURIEZH

(Kultur ha Kapitalism)

En hon bro ema, sañset, an dud «eürus» da gass o bugale da skol Bro-C'hall, ken gwir eo ema ewite galleg ar yezh red ewid kaoud deskamant hag ur vicher. Ar brezhoneg ne dalvez mann ebed ewid an traoù-se ; ur yezh estren en Breizh ema, ha gwashoc'h c'hoazh rag saosneg, germaneg, ha yezhoù all vez kelennet er skolioù. Dre m'ema forbannet o sewenadur gant an trevadennerezh eo deut ar Vretoned da vezañ arallekaet. Ar re gozh a gomz brezhoneg etreze peogwir eo o yezh a-vihan, med gant ar re yaouank e komzont galleg ha mezh gante eus o yezh.

Stad a-vremañ hon yezh zo deut da heul ul labour distruj kroget a-baoe pell mat dija, gant noblañs veur ha bourc'hiselezh Breizh, pa oa un Dugelezh dieub. An noblañs oa bet kemeret doan ganti o weloud ar vourc'hisien tapoud lañs gant ar c'henwerzh ; ewid miroud he flass kentañ he devoa tostaet ouzh rouantelezh Bro-C'hall hag evel-se harpet gallekaad Breizh-Uhel. Ar vourc'hisien oa da gentañ broadelour, difennet gant an Dug ; met n'hallent ket chom broadelour, ezomm dezo eus framm Bro-C'hall ewid en em diorren ; biskoazh n'eo bet difennet nag ar yezh na gwirioù ar bobl gante. Ha diwezatac'h, en naontegved kantved, eo deut labour distruj ar Frañs republikan, gant lakaad ar Vretoned yaouank da zeskiñ galleg dre nerzh er skolioù, gant kass aneze da benn all ar c'hwec'hkogn ewid ober o c'hoñje. Arabad, evelkent, ankouad amañ al labour fall graet gant an Ilis, en ur implijoud brezhoneg ewid miroud ouzh ar Vretoned da glewed komz eus ar menosioù araokour pe dispac'hel displeget dre ar galleg, med n'hall ket se digareziñ politikerezh kreisennour ha distruj hon yezh gant gouarnamant ar c'houlz-se. Hirie an deiz e kendalc'h, gwashoc'h ewid biskoazh, gwaskadur hon sewenadur : difenn implij ar yezh er c'helennadur, e-barzh ar vuhez publik, e-barzh an tele hag ar radio (pe dost). Kemer a ra se perzh, en trevadennadur hon bro dre ar gapitalouriezh c'hall hag etrevroadel, harpet gant Kreisennourien Paris. N'hallomp ket chom abafet ha dinerzh dirag kement a droug graet deomp evel Bretoned ha labourerien. Ha dihunin ra an dud, n'eus nemed soñjal el labour graet en brezhoneg gant UDB war an dachenn bolitikel, gant ar strolladoù sewenadurel, gant ar skrivagnerien, ha barzhed, soñjal ive en niver an dud yaouank ha koshoc'h o teskiñ o yezh goude ar skol hag al labour, hag a zo o kreskiñ bemdeiz. Ar stourm dre ar yezh, ewid ar yezh, zo liammet d'ar stourm politikel ha sokial ewid difenn gwirioù al labourerien.

Lesennoù ar genreizhad (1) kapitalour zo lesenn an heni kreñvañ ha lesenn ar penn-bazh (Chile, Spagn, Iran). N'eus nemed digeriñ an daoulagad : da skwer zo

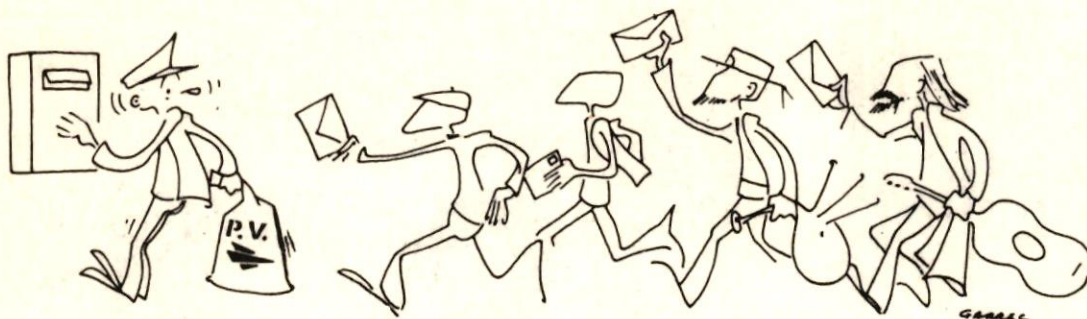
bet savet gant ar Frañs ha Breizh-Veur un aerlestr arnewez «Concorde». Ur berzh teknikel eo ha se ne blij ket kaer d'an Amerikaned, ha n'int ket bet gouest d'ober kemend-all ; neuse, e vo serret da «Concorde» an aerborzhioù amerikan. Setu lesenn ar gapitalouriezh, war an dachenn ekonomikel, ha memestra eo ewid ar sewenadurioù. Ar sewenadur zo un usframmadur (2) sokial, ha pa vez argadet ur gevredigezh gant un all e koll nerzh he sewenadur, se zo un dra anad. Krog eo da vezañ lod Bro-C'hall. Ur vro gwanaet he galloud : bet 'zo breselioù didrevadenniñ ar greanterezh (3) zo, ewid ul lod mad dioutañ, staget ouzh an trustoù etrevroadel (CIT liammet da Honeywell-Bull a-baoe nebeud) renet ar peurliesañ, er Stadoù-Unanet mistri bras ar gapitalouriezh. Ha diaes a-walc'h eo dezi en em zivall e-pad an enkadennoù evel an heni a-vremañ. Bro-C'hall zo deut da vezañ ar vro vewel, satelit an Amerikaned. Hag he sewenadur zo war zifenn, en diavaes hag en diabarzh ar C'hwec'hkogn. Ema pennoù-bras ar Stad, an UDR, an «académie française» o kemer doan gant ar «franglais», gant koll poues ar galleg en darempredoù etrevroadel, er c'helaouennoù skiantel hag all. En diabarzh ema ar Stad o essaeñ ober folklorioù, traoù marw pe difiñv gant ar sewenadurioù minorezhel, o vougañ ar yezhoù, ewid miroud ar plass kentañ d'ar sewenadur gall. Anad eo, n'eus dazont ebed ewid sewenadur Breizh, en brezhoneg pe en galleg, en ur Vreizh kapitalour ha trevadennet.

Soñjomp en stad an Iwerzhoneg en Republik Eire, sañset dieub : kelennet e vez ar yezh evel al latin, evel ur yezh varw, ar pezh a zo un dismegañs d'an dud a gomz iwerzhoneg bemdeiz ; ne vez ket implijet barzh ar vuhez publik, ne vez roet dezi nemed ur plass bihan barzh an tele hag ar radio (2,2 % eus an amzer, hervez Jorj Gwegen), hag ouzhpenn-se ema en sell Ministr ar C'helaouadur, Conor Cruise O'Brien, da adskinañ ar BBC 1 war ar skinwel Iwerzhonad, ma n'eo ket graet dija, hag evel-hen skarzhañ kuit tud eus o labour. En gwirionez, n'eo Stad Bro-Iwerzhon nemed ar mewel da c'houarnamant Breizh-Veur.

Ne adsavfomp hon sewenadur nemed en ur stourm ewid ar sokialouriezh, en ur digeriñ anezañ da venozioù newez d'ar pezh a c'hall kass deomp a vad sewenadurioù all er bed. Mad eo eveljust ober war-dro an traoù kozh, med kalz pouesus-soc'h eo krouiñ (ha war an dachenn-se eh a war-raog an traoù) ha stourm ewid gwirioù ar Brezhoneg er skolioù, en tele hag er radio. Daoust hag-eñ chomfomp estrenien en hon bro ?

Yann-Ber MONTREER

Kenreizhad : système ; usframmadur : superstructure ; greanterezh : industrie.

pour ha trichin

Kenvroad Ker,

Dec'h am eus kaset deoc'h 3 lur sterling ewid ma adkoumanant da **Bobl Vreizh** (1976). Lennet P. 6 N. 71 a-zivoud avantur SAV. Setu tapet ur bern Bretoned peogwir e oant re sod gant an arc'hant. Gourc'hemennoù d'an U.D.B. ewid e zoare da ren e aferioù.

Ne gredan ket evel H. Beon, e c'hell P.V. displegañ peb tra e «brezhoneg ar bobl» a vez komzet bremañ. Evel ma rit bremañ ez eo mad a-walc'h. Red eo ivez d'an dud deskiñ gwelloc'h o yezh. Lakit gerioù galleg diouzh red dre heul ar gerioù newez.

A.H. Iwerzhon

P.S.- Me 'm eus kavet dudi gant ar pennad diwar-benn Kervarker.

Kenvroïdi Kaer,

Kass a ran deoc'h ur chekenn ewid paeañ va c'houmanant-bloaz da Bobl Vreizh, hag e memes amzer e lavaran deoc'h trugarez mil gwech ewid al labour a vez graet ganeoc'h ewid difenn hon yezh hag hon bro.

G. Kerouredan
Massy

Setu amañ ur varzhoneg verr aaset gant hor c'houmananter Reun ar C'halan, eus Amerika.

MARC'HEG AR GURUN

Ha klewet ho peus marc'heg ar
gurun
O taoulammad war doenn ar
c'houlmoul
Mall warnañ ? Keloù mad a zeu
gantañ
Skignet gant luc'hed e c'hoaf tan.

Skuizh-divi ez omp gant ar bed
kozh

Chomet re bell da vreinañ
goustadig
'Vel un aval gweñvet istribilh ouzh
an amzer.

Tremen poent eo ewid ar barrad
awel

Degass anezañ en traoñ torret
krenn ewitañ.
Neudenn an istor.

Reun ar C'halan

Bep daou vis lennit

AL LIAMM

ar gelaouenn nemeti o reifñ,
c'hwec'h gwech ar bloaz, barzhonegoù,
kontadennoù, pennadoù a beb seurt ha
keleier. 80 pajenn e peb niverenn.

Rener : Ronan Huon

Koumanant : 30 lur. Studierien : 25 lur
Mme S. CHEREL, 109, bd de Verdun
RENNES - C.C.P. 2184-34 Rennes

LEVRIOU BREZHONEG (Kozh ha newez)

TI GIRAUDON
30, Straed Keranpont

22300 LANNUON

Pg. 35 04 90

DA ZESKIN BREZHONEG

HA D'E BEURZESKIN

UL LEVR NEWEZ SAVET
GANT FANCH MORVANNOU :

ASSIMIL

«AR BREZHONEG DIDORR»

KOUMANANTIT DA

LE PEUPLE BRETON

B. P. 304 - 29273 BREST-CEDEX

HANW.....
HANW-BADEZ.....
CHOMLEC'H.....

a gese e goumanant boutin : 20 lur⁽¹⁾
skoazell : 30 lur⁽¹⁾
estrenvro : 30 lur⁽¹⁾

Amañ an arc'hant dre chekenn-boet⁽¹⁾
mandat-lizher⁽¹⁾
chekenn-bank⁽¹⁾

⁽¹⁾ Diverkit ar gerioù na servijont ket.

C.C.P. RENNES 2365-76.

AR FALZ

kelaouenn drimisiel an Emzao
disezet gant Yann Sohier
bodet ennañ skolaerien ha kelennerien
Vreizh
a-du gant eur skol vreizheg ha laïk
gwirion

Lennit Ar Falz ! Komanantit d'ar Falz !
(30 lur ewid 6 niverenn)
Ar Falz, straed Kan-ar-Gwez
29245 Plourin-Montroules
C.C.P. 430-20 H Roazon

AMAN ZO UR
CHED-GAD BRAW!

PETRA? BEG-E-DOK
O HARZHAL!

WOUAAA
WOUA

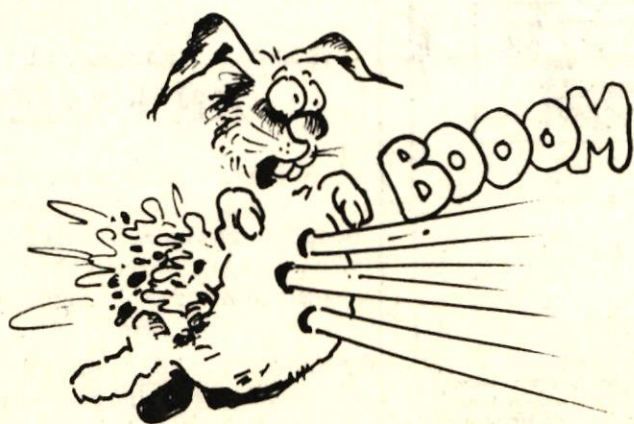
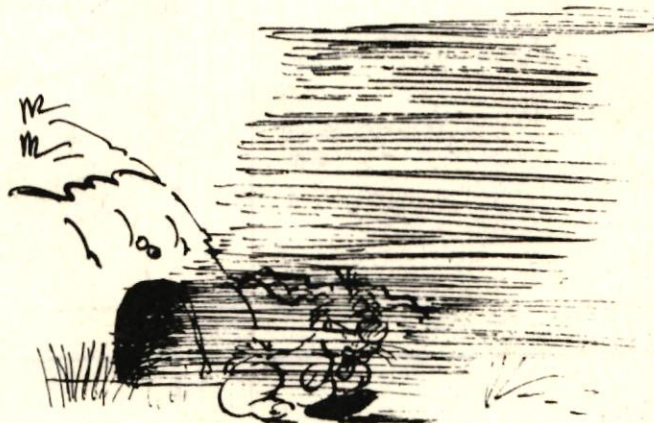
KERZH DA GOACHAN
PAOUR-KAEZH BIHAN!

CHAS BREIN!
KOZH FLIKED!

ALE! MOGED DEHAN!
EVEL' BARZH AR
RUJUMANT!

NONO

ECHU AR CHASE
EVEL' BARZH
VITTORIA!
EN EUSKADI!